

LITT OM STRAFFANGERNES KANAL- GRAVNING PAA MÆRESMYREN

AV MYRKONSULENT JON LENDE-NJAA

ETER flere resultatløse planer og tilløp, blev der i 1908 gaat igang med uttappingen av Mæresmyren efter en av landbruksingeniør *Arentz* og daværende landbruksingeniørassistent *Bjanes* utarbeidet plan.

Fra 1909 paatok Fængselsvæsenet sig dette efter vore forhold store kanaliseringsarbeide, efterat staten hadde kjøpt ca. 2000 maal av Mæresmyren og saaledes var blit den største interessent.

Hele Mæresmyren er ca. 4800 maal stor; men den del som faar direkte nytte av kanaliseringen utgjør 2857 maal, hvor størsteparten maa betegnes for meget god dyrkningsjord. Omkostningene ved kanaliseringen er kalkulert til kr. 29 700,00, og det ser ut til, at dette beløp strækker til.

Fangerne har i de tre somre arbeidet har paagaat kastet op ialt 4096 l. m. kanal med en samlet kubikmasse paa 18 180 m³. Hertil er medgaat 3399,5 dagsverk, altsaa 5,35 m³. pr. dagsverk. Arbeidsmengden har forresten været høist forskjellig fra 3,48 m³. til 9,70 m³. pr. dagsverk — efter hvor vanskelige kanalene har været at grave og efter fangernes dygtighet.

Det er paafaldende, hvor arbeidsmengden stiger utover sommeren, naar fangerne er blit vant med arbeidet og er kommet i træning.

Da de fleste kanaler naar ned igjennem myrlaget, og under grun-

Fangebarakken paa Mæresmyren med et kaalfelt i forgrunden.

den for størsteparten bestaar av fin sand, har man været nødt til at forsterke den nedre del av kanalvæggen ved at pæle fast seig græstov. Ialt er der torvsat 2738,5 l. m. hvortil er brukt 360,0 dagsverk.

Tilsammen har fangerne ydet 3759,5 dagsverk til kanalarbeide. Værdien herav er beregnet til kr. 10 832,00, altsaa gjennemsnitlig kr. 2,88 pr. dagsverk. For de forskjellige kanaler og aar har den beregnede pris pr. dagsverk variert fra kr. 2,27 til kr. 4,85.

Ved beregningen er første aar (1909) benyttet de akkordpriser, som anvendtes aaret i forveien for kanalgravning paa Mæresmyren av fri folk, og de to sidste aar er brukt enhetspriser, som ligger noget under de som landbruksingeniøren har anvendt i kalkylen, nemlig fra 50 til 60 øre pr. m³.

Foruten kanalarbeidet har fangerne sat op 2442 m. gjærde og dyrket op vel 3 maal myr like indpaa den barakke de bor i.

Sidste sommer anvendtes omtr. 1 maal myr til dyrkning av kjøkkenvekster, nemlig kaal, kaalrabi, gulrøtter og mainæper. Disse kulturer slog godt til, og det var glædelig at se, hvor interessert flere av fangerne var for denne plantedyrkning. Det hændte flere ganger, at de uopfordret vandet og luket i sin fritid.

Fangerne har været inddeit i arbeidslag paa 8 mand med en op-

synsmand. De bor i en barakke, som staten har sat op midt paa myren (se billedet). Barakken har plads for 25 fanger foruten 4 vogtere og kjøkken. Somrene 1909 og 1910 var der 17 fanger og 3 vogtere (derav en kok). Sidste sommer var der 25 fanger til at begynde med; men antallet skrumpet til slut ind til 12, idet en del rømte og andre maatte av forskjellige grunder sendes tilbake til Landsfængslet i Trondhjem.

Fangekolonien paa Mæresmyren sorterer nemlig under Trondhjems Landsfængsel, hvis dygtige og interesserte direktør hr. *F. Malthé* har hat overtilsynet med fangearbeidet paa Mæresmyren.

Den agronomiske ledelse av arbeidet hadde daværende myrkonsulent *Glærum* i 1909, amtsagronom *Kvadshem* i 1910, og fra sidste sommer har nedskriveren herav overtat dette arbeide.

Dette forsøk paa at anvende straffanger i jorddyrknings tjeneste har — bortset fra noksaa sterke rønningstendenser sidste sommer — i det store og hele git meget tilfredsstillende resultater. Der gik isommer en meddelelse gjennom dagspressen om, at man paa grund av rømningsene sidste sommer tænkte paa at slutte med at anvende fanger til kanalisering. Dette er heldigvis ikke korrekt. De myndigheter, som det kommer an paa i dette tilfælde, agter at fortsætte. Næste aar blir man sandsynligvis færdig med kanaliseringen av Mæresmyren. Fangerne kommer da sandsynligvis til at fortsætte med den egentlige opdyrkning; men herom er ikke fattet nogen endelig bestemmelse.

MYRDRYKNING PAA ENGER I NORDRE LAND

AV STATSRAAD JOHAN E. MELLBYE
UTDRAG AV »LANDMANDSFORBUNDETS MEDLEMSBLAD»

JEG hadde den 19de august d. a. den fornøielse sammen med Torpens Landmandsforening og endel andre herrer efter indbydelse av redaktør *Enger* at bese hans myrdyrkning paa fædrenegaarden Enger i Nordre Land. Myrene ligger paa høideplataaet over Dokkas dalføre ca. 420 m. over havet paa silurgrundlag som større eller mindre sammenhengende strækninger omkring smaatjern og i skogen. I løpet av 8 aar var 170 maal opdyrket, 60 maal var under arbeide, og 150 maal var kartlagt og grøfter utstukket.

Det var imidlertid ikke bare de store arealer, som gjorde dette myrdyrkningsarbeide interessant, men særlig den rationelle og praktiske maate, hvorpaa det lededes og foregik, og som gjorde det til det mest vellykkede, som jeg har set.

Desværre tillater ikke pladsen mig at gaa i detaljer. Det faar